

VÝBĚROVÁ REŠERŠE

Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ DATABÁZE

ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Academic dishonesty and its relations to peer cheating and culture: a meta-analysis of the perceived peer cheating effect / [Školní nepoctivost a její vztah k podvádění mezi vrstevníky a k vrstevnické kultuře : metanalýza vnímání vlivu podvádění mezi vrstevníky] / Li Zhao, Haiying Mao, Brian J. Compton, Junjie Peng, Genyue Fu, Fang Fang, Gail D. Heyman, Kang Lee -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 17, č. 36 (June) (2022), s. 1-22.

Školní podvádění je celosvětový problém, který ještě zhoršuje způsob, jak je vnímáno. Předložená analýza literatury na toto téma kvantitativně zkoumala efekt vnímání podvádění mezi vrstevníky. Zaměřila se na vnímání vlastního podvádění a na vnímání podvádění u vrstevníků. Zkoumáno bylo 38 studií z let 1941-2021 s celkovým počtem 24 tisíc respondentů z různých zemí. Výsledky ukázaly, že vnímané podvádění mezi vrstevníky je jedním z nejsilnějších faktorů spojovaných se školním podváděním žáků. Tento efekt je silnější v kulturách, kde převažuje kolektivismus, dlouhodobé orientace, restriktce a náboženské smýšlení. Důležitou roli u školního podvádění hraje chování vrstevníků.

škola ; podvádění ; žák ; vztahy mezi vrstevníky ; postoj žáka ; chování žáka ; nesprávné chování ; výzkum ; komparace ; analýza vědecké literatury ; nepoctivost ; 1941-2021

<http://katalog.npmk.cz/documents/523906>

2.

Echo der Nazizeit / [Ozvěna nacistické éry] / Gesa Coordes – ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 76, č. 5 (2020), s. 32-34.

Článek se zakládá na výsledcích výzkumu socioložky Julie Bernsteinové, vysokoškolské pedagožky zabývající se diskriminací a inkluzí v přistěhovaleckých společnostech, i na jejích osobních zkušenostech a rozhovorech. V minulosti se zabývala identitou ruskojazyčných židovských migrantů v Izraeli a Německu, v poslední době se její výzkum zaměřuje na současný antisemitismus. Podle jejího šetření je antisemitismus v Německu na vzestupu i ve školním prostředí, a to v mnohem větším měřítku, než se přiznává. Urážky, vtipy o Židech a představy o jejich vyhlazení se objevují na středních školách včetně gymnázií. Současně však neexistuje téměř žádná adekvátní reakce ze strany učitelů, kteří většinou tento problém neuznávají nebo

ho bagatelizují. Bernsteinová vypracovala doporučení pro učitele, jak k projevům antisemitismu na školách přistupovat.

antisemitismus ; školní prostředí ; výsledek výzkumu ; diskriminace ; přistěhovalec ; vysokoškolský pedagog ; sociolog ; zkušenost ; interview ; identita ; migrant ; střední škola ; gymnázium ; role učitele ; postoj učitele ; Německo ; Izrael ; inkluze ; doporučení ; vtipy ; urážky ; Židé ; ruskojazyčný

<http://katalog.npmk.cz/documents/523966>

3.

Examining research on the impact of distance and online learning : a second-order meta-analysis study / [Výzkum vlivu distančního a online vzdělávání : metaanalytická studie druhého řádu] / Florence Martin, Ting Sun, Carl D. Westine, Albert D. Ritzhaupt -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 17, č. 36 (June) (2022), s. 1-17.

Distanční vzdělávání se rozvíjelo v průběhu několika generací, jeho nejnovější formou je vzdělávání online. Autoři prezentované studie se zaměřili na dopad, jaký má online vzdělávání na kognitivní, afektivní a behaviorální výsledky studentů. Zkoumali, zda je distanční vzdělávání v tomto ohledu lepší než frontální výuka, do jaké míry ovlivňuje generační úroveň a prostředí výuky kognitivní, afektivní a behaviorální výsledky studentů, zda metaanalýzy zaměřené na distanční vzdělávání vykazují stejné výsledky a jaké jsou společné a rozdílné metody a výsledky napříč různými metaanalýzami na téma distanční vzdělávání. Autoři pracují s teorií pěti generací distančního vzdělávání, od 1) korespondenčních kurzů přes 2) rozhlasové a televizní vysílání, 3) otevřené univerzity a 4) telekonference až po 5) internet/web.

distanční vzdělávání ; historické hledisko ; prospěch ; korespondenční studium ; vzdělávací rozhlasový pořad ; televizní výuka ; vzdělávací televizní pořad ; otevřená univerzita ; otevřené vzdělávání ; videokonference ; internet ; World Wide Web ; působení ; komparace ; analýza vědecké literatury ; poznávací proces ; afektivita ; chování žáka ; e-learning ; generace ; on-line

<http://katalog.npmk.cz/documents/523804>

4.

Influences of shadow education on the ecology of education - A review of the literature / [Vliv stínového vzdělávání na ekologii vzdělávání - přehled literatury] / Jiahui Luo, Cecilia Ka Yuk Chan -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 17, č. 36 (June) (2022), s. 1-17.

Stínové vzdělávání, známé také jako soukromé vyučování nebo doplňující vzdělávání, se během několika posledních let rozšířilo z asijských zemí do celého světa. Jeho objem a průnik do různých stupňů vzdělávání i různých sociálních skupin má dalekosáhlé dopady na celou vzdělávací sféru.

Tento článek má poskytnout celkový přehled, jak stínové vzdělávání ovlivňuje různé úrovně vzdělávacích ekosystémů (tj. jedinců, mikro-, mezo-, exo- a makro-systémů). Autoři analyzovali 74 empirických studií z let 2000 až 2020 a odhalili komplexní vlivy stínového vzdělávání na mnohočetné systémy (žáky, běžné školy, rodiny i větší socio-ekonomické struktury), čímž přispěly k sofistikovanějšímu porozumění tohoto fenoménu. Výzkum proběhl v Hongkongu, schémata a tabulky obsahují detailnější výsledky.

vzdělávání ; soukromé vzdělávání ; soukromá výuka ; doplňovací vzdělávání ; působení ; systém výchovy a vzdělávání ; sociální postavení ; výzkum ; analýza vědecké literatury ; Hongkong ; stínové vzdělávání ; 2000-2020

<http://katalog.npmk.cz/documents/523863>

5.

Innehalten? Aber sicher(n)! : der produktive Blick auf das Sichern im mathematischen Lernprozess / [Zastavit se? Ale jistě - pro jistotu! : užitečný pohled na jistotu v procesu matematického učení] / Simone Reinhold -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschole Mathematik -- ISSN 1613-9909 -- Roč. 2022, č. 72 (1.Quartal) (2022), s. 2-3.

Faktické znalosti, a to i ve smyslu elektronicky vyhledatelných znalostí, jsou v mnoha ohledech významné, jelikož často teprve na základě souboru elementárních znalostí, dovedností a schopností je možno hlouběji a důkladněji uvažovat o souvislostech. Pohled na vyučovací hodiny matematiky však nezřídka vyvolává dojem, že veškerá „kognitivní jistota“ se týká ukládání a udržování faktických znalostí. Autorka článku nabádá k důkladnému promýšlení strategie matematického učení. V článku, stejně jako v dalších příspěvcích tohoto čísla časopisu, se diskutují možnosti, jak prostřednictvím matematických znalostí již na prvním stupni základní školy stimulovat individuální myšlenkové podněty v širších (nejenom matematických) souvislostech i diskurzy v rámci sociální interakce.

matematika ; vyučovací předmět ; učení ; poznávací proces ; poznávací schopnost ; dovednost ; schopnost ; znalost ; základní škola ; první stupeň ; strategie učení ; myšlení ; sociální interakce ; diskuse ; jistota ; stimulace duševní činnosti ; faktické znalosti

<http://katalog.npmk.cz/documents/524098>

6.

Is responsiveness to student voice related to academic outcomes? : strengthening the rationale for student voice in school reform / [Má vstřícnost k názorům studentů vliv na studijní výsledky? : upevnění důvodů ke vstřícnosti vůči studentům ve školské reformě] / Joseph Kahne, Benjamin Bowyer, Jessica Marshall, Erica Hodgins -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: American journal of education -- ISSN 0195-6744 -- Roč. 128, č. 3 (May 2022) (2021/2022), s. 389-415.

Naslouchat žákům je důležité a často má za výsledek zlepšení jejich školních výsledků. Analyzována jsou data získaná od studentů z veřejných škol v Chicagu, která zkoumala tento vztah. Byla sbírána ve školních letech 2017/2018 a 2018/2019 a týkala se studentů 9. ročníků, zkoumána byla i jejich docházka a průměr obdržených známek v 8. ročníku. Zjistilo se, že tam, kde studenti pociťovali vstřícnost ke svým názorům, měli lepší prospěch, docházku a zredukovalo se i chronické absentérství. Ti, kdo podporují školskou reformu obsahující i naslouchání studentům, již dlouho kladou důraz na demokratické hodnoty a respekt k lidským právům studentů.

žák ; názor ; postoj učitele ; působení ; prospěch ; průzkum ; docházka ; absentérství ; lidská práva ; demokratická výchova ; vztah učitel-žák ; chování učitele ; školská reforma ; Spojené státy americké ; ročník 9 ; 2017-2019

<http://katalog.npmk.cz/documents/524196>

7.

Jazyková vybavenost absolventov slovenských vysokých škôl / [Language skills of graduates of Slovak universities] / František Blanár -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Academia : súčasnosť a perspektíva vysokých škôl -- ISSN 1335-5864 -- Roč. 33, č. 1 (2022), s. 15-23.

Uvedeny jsou výsledky průzkumu úrovně jazykové vybavenosti absolventů slovenských vysokých škol na základě jejich hodnocení. Průzkum byl realizován na přelomu let 2019/2020 v rámci analýzy uplatnění absolventů VŠ na trhu práce. Z výsledků vyplývá, že úroveň anglického jazyka vychází v průměru jako mírně pokročilá, úroveň dalších jazyků (němčina, francouzština, španělština, maďarština, italština) je spíše na nižší úrovni. Absolventi si na základě pracovních zkušeností uvědomují ne právě ideální úroveň svých jazykových dovedností v porovnání s požadavky zaměstnavatelů. Do určité míry to kompenzují dalším vzděláváním v této oblasti, v podobě účasti v jazykových kurzech, resp. samovzděláváním.

absolvent vysoké školy ; uplatnění ; trh práce ; zaměstnání ; zaměstnavatel ; jazyková dovednost ; cizí jazyk ; úroveň vědomostí ; výsledek výzkumu ; průzkum ; sebehodnocení ; další vzdělávání ; sebevzdělávání ; způsobilost ; zvládání ; Slovensko ; požadavky ; 2019-2020

<http://katalog.npmk.cz/documents/523959>

8.

Koncepčné prístupy k práci školiteľa v doktorandskom štúdiu / [Conceptual approaches to the trainer's work in doctoral studies] / Dagmar Lesáková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Academia : súčasnosť a perspektíva vysokých škôl -- ISSN 1335-5864 -- Roč. 33, č. 1 (2022), s. 4-15.

Prezentován je komplexní soubor koncepčních přístupů školitele k vedení doktorandů. Funkční koncepce kladou důraz na ukládání a kontrolu úkolů ve smyslu projektového managementu;

vzdělávací koncepce jsou orientovány na začlenění doktoranda do akademické komunity ve vybrané disciplíně; koncepce kritického myšlení motivují doktoranda analyzovat a kriticky posuzovat svou práci; koncepce rozvoje nezávislosti podporují samostatnost a rozvoj osobnosti; koncepce tvorby vztahu inspiřují a povzbuzují doktoranda na bázi přátelství.

vysoká škola ; vysokoškolské studium ; doktorské studium ; univerzita ; doktorát ; vysokoškolský pedagog ; tutor ; koncepce ; postoj učitele ; samostatnost ; vztah učitel-student ; interpersonální vztahy ; Slovensko ; školitel ; vedoucí práce ; doktorand ; akademické prostředí ; akademické spolky ; kritické myšlení

<http://katalog.npmk.cz/documents/523958>

9.

Modellieren = Sachrechnen? : Modellieren – Übersetzungsprozesse zwischen Mathematik und dem Rest der Welt / [Modelování = věčné počítání? : modelování - převodní procesy mezi matematikou a ostatním světem] / Silke Ruwisch -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschule Mathematik -- ISSN 1613-9909 -- Roč. 2022, č. 73 (2.Quartal) (2022), s. 2-3.

Článek, stejně jaké celé tematické číslo časopisu, se věnuje modelování v hodinách matematiky na prvním stupni základní školy. Na pojem modelování je nahlíženo z několika úhlů pohledu. Základní kompetence v oblasti matematického modelování poskytují Fermiho úlohy, avšak nejsou jediným materiálem pro výuku modelování. Článek se věnuje dalším možnostem, jak při výuce matematiky získat kompetence v modelování.

matematika ; vyučovací předmět ; proces učení ; věčné vyučování ; matematické modelování ; znalost ; základní škola ; první stupeň ; Fermiho úlohy

<http://katalog.npmk.cz/documents/524125>

10.

Názory žiakov základných a stredných škôl na diskrimináciu a rasizmus a ich pohľad na osoby inej rasy, národnosti a etnicity / [Primary and secondary school pupils' opinions on discrimination and racism and their views of persons of different race, nationality and ethnicity] / Marianna Pétiová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Mládež a spoločnosť : slovenský časopis pre štátnu politiku a výskum mládeže -- ISSN 1335-1109 -- Roč. 28, č. 2-3 (2022), s. 46-66.

Článek přináší definice extrémismu a rasismu a varuje před jejich rozšiřováním i v demokratických státech. Prezентuje výzkum realizovaný na Slovensku, jehož cílem bylo zjišťování názorů, postojů, informovanosti a osobních zkušeností žáků základních a středních škol s projevy extrémismu, rasismu a diskriminace. Údaje byly získávány v letech 2010, 2016, 2017, 2018, 2019 a 2020 tak, aby je bylo možno navzájem porovnat. Ukázalo se, že ve sledovaném období se zvýšil počet oslovených žáků, kteří se kamarádí s osobami odlišnými od ostatních

barvou pleti. Klesl počet těch, kteří se ztotožňovali s myšlenkou nadřazenosti bílé rasy a zlepšily se i vztahy respondentů ke všem odlišným skupinám, zejména k Maďarům a Romům. Podrobné další výsledky jsou uvedeny v tabulkách.

žák ; základní škola ; střední škola ; extremismus ; rasismus ; diskriminace ; názor ; průzkum ; komparace ; srovnávací analýza ; národnostní menšina ; Slovensko ; Romové ; Maďaři ; etnicita ; 2010 ; 2016 ; 2017 ; 2018 ; 2019 ; 2020

<http://katalog.npmk.cz/documents/523781>

11.

Operationalizing historical consciousness : a review and synthesis of the literature on meaning making in historical learning / [Operacionalizace historického vědomí : přehled a syntéza literatury o významu historického učení] / Nathalie Popa -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Review of educational research -- ISSN 0034-6543 -- Roč. 92, č. 2 (April) (2022), s. 171-208.

Historické povědomí by mělo pomáhat studentům pochopit souvztažnost mezi minulostí, současností a budoucností. Problémem však je převedení této teorie do praxe. V současnosti je vynakládáno úsilí operacionalizovat historické povědomí skrze přístup zaměřený na kompetence. To je ale problém, protože ti, kdo tuto myšlenku prosazují, považují historické povědomí za hermeneutické hledání významu skrze mentální proces. Tento článek zkoumá různé přístupy založené na praxi v hledání významů. Diskutuje operacionalizaci historického povědomí skrze diskuzi o minulosti, která byla někdy současností; o minulosti pomocí vědních oborů a každodenních zvyklostí mysli; a o budování smyslu historického bytí.

dějiny ; dějepis ; vědomí ; výuka ; hermeneutika ; současnost ; budoucnost ; vyučovací předmět ; způsobilost ; analýza vědecké literatury ; mentální dovednost ; minulost ; myšlenkové dovednosti

<http://katalog.npmk.cz/documents/524210>

12.

The potential of immersive virtual reality to enhance learning : a meta-analysis / [Potenciál ponorné virtuální reality k zlepšení učení : metaanalýza] / Murat Coban, Yusuf Islam Bolat, Idris Goksu -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 17, č. 36 (June) (2022), s. 1-19.

Výzkum dopadu imerzivní virtuální reality (IVR) na učení je potřeba zintenzivnit z toho důvodu, že IVR se rychle rozvíjí a dochází k produkci stále nových technologií v této oblasti. Nabídnutá metaanalýza zkoumala efekt IVR na výsledky učení, které měřila z hlediska doby měření, typu měření, úrovně vzdělání, oblasti vzdělávání, pramenů vzdělávání u kontrolní skupiny a typu IVR technologie. Zkoumány byly studie z let 2016 až 2020. Bylo zjištěno, že IVR významně diferencuje

efekt na učení v závislosti na úrovni vzdělání, oblasti vzdělávání a počítačových/tradičních zdrojích. V ostatních podskupinách nebyl zjištěn podstatný rozdíl.

vzdělávání; informační technologie; virtuální realita; virtuální učební prostředí; učení; působení; efektivnost vzdělávání; stupeň vzdělání; úroveň vědomostí; analýza vědecké literatury; vzdělávací technologie; Turecko; imerzivní virtuální realita; zdroje vědomostní

<http://katalog.npmk.cz/documents/523874>

13.

Professional capital as political capital : science standards reform in the United States / [Profesní kapitál jako politický kapitál : reforma standardů ve vědě ve Spojených státech] / Ian Hardy, Todd Campbell -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: American journal of education -- ISSN 0195-6744 -- Roč. 128, č. 3 (May 2022) (2021/2022), s. 361-388.

Článek pojednává o reformě vědních standardů a o politickém a profesním kapitálu, jejich rozvoji a prosazování pro budoucí generace. Profesní kapitál existuje ve třech dimenzích: lidské, sociální a rozhodovací, a výzkumy ukazují, že profesní kapitál musí být chápán jako kapitál ve své podstatě politický. Výzkum obsahoval rozhovory a diskuze s klíčovými vzdělavateli, kteří podporují a pracují na vědních standardech pro budoucí generace. Z výsledků vyplývá, že politický kapitál je pro reformu vzdělávacích standardů ve vědách životně důležitý, reguluje přijetí reformy a dělá pragmatická rozhodnutí k jejímu prosazení. Výsledky pomáhají pochopit v širším pohledu dynamiku moci, její důležitost pro zamýšlenou reformu a její profesní kontext v systému škol v USA.

školská reforma; vzdělávací standard; věda; vědecká činnost; přírodovědný předmět; budoucnost; výzkum; kapitál; profesní příprava; politická moc; politické chování; školská politika; Spojené státy americké

<http://katalog.npmk.cz/documents/524185>

14.

The teacher's invisible hand : A meta-analysis of the relevance of teacher-student relationship quality for peer relationships and the contribution of student behavior / [Neviditelná ruka učitele : metaanalýza důležitosti kvalitního vztahu žák-učitel pro vztahy mezi vrstevníky a jak přispívá k chování žáka] / Hinke M. Endedijk, Linda D. Breeman, Caspar J. van Lissa, Marloes M. H. G. Hendrickx, Larissa den Boer, Tim Mainhard -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Review of educational research -- ISSN 0034-6543 -- Roč. 92, č. 3 (June) (2022), s. 370-412.

Vztahy žáků k učiteli i žáků mezi sebou jsou důležité pro jejich školní, sociální a behaviorální rozvoj. Jak se učitel chová k žákovi, ovlivňuje i vztahy mezi žáky samotnými, a může tedy rozvíjet nebo brzdit jejich rozvoj. Předložená studie zkoumala roli učitele a vztah mezi kvalitou vztahu

žák-učitel a vztahů žáků mezi sebou. Výsledky ukázaly, že negativní aspekty vztahu žák-učitel jsou prediktivní pro vzájemné vztahy žáků. Kvalita vztahu žáka a učitele je prostředníkem mezi chováním žáka a jeho vztahy s vrstevníky. Pro učitele to znamená, že pokud odstraní negativní aspekty ve vztazích s žáky majícími problémy s chováním, pozitivně ovlivní vztahy mezi vrstevníky ve třídě.

učitel ; žák ; vztah učitel-žák ; vztahy mezi vrstevníky ; chování učitele ; chování žáka ; role učitele ; působení ; kvalita ; třída ; analýza vědecké literatury ; sociální působení ; školní prostředí ; Nizozemsko

<http://katalog.npmk.cz/documents/523739>

15.

A theoretical framework for studying teachers' curriculum supplementation / [Teoretický rámec pro studium kurikulárních doplňkových znalostí učitele] / Daniel Silver -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Review of educational research -- ISSN 0034-6543 -- Roč. 92, č. 3 (June) (2022), s. 455-489.

Autor se zabývá způsoby, jakými si učitelé doplňují znalosti pro výuku a tím obohacují standardní kurikulum. Snaží se zodpovědět otázky: 1) Co nabízí současná vědecká literatura v oblasti doplňkových materiálů pro učitele, jaká je jejich kvalita ve virtuálních nabídkách a jaká je charakteristika jejich autorů?; 2) Co tato literatura říká o způsobech výběru doplňkových znalostí učitelem?; 3) Jak mohou výzkumní pracovníci formulovat doplňkové kurikulární znalosti učitele na základě zjištění získaných v rámci dosavadního výzkumu? Autor provedl metaanalýzu vědecké literatury na toto téma z let 2015-2020.

kurikulum ; učitel ; výuka ; znalost ; virtuální učební prostředí ; kvalita vyučování ; analýza vědecké literatury ; Spojené státy americké ; doplňující vzdělávání ; doplňky k učivu ; 2015-2020

<http://katalog.npmk.cz/documents/523748>